Wyrok

Sądu Okręgowego w Elblągu

z dnia 23 grudnia 2025 r.

I C 387/25

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Weiert.

Sentencja

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział I Cywilny po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2025 r. w Elblągu na rozprawie sprawy z powództwa XXX i XXX przeciwko XXX z siedzibą w W. o ustalenie i zapłatę 1. oddala powództwo,

2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 10.834 (dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści cztery) złote z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Uzasadnienie faktyczne

Powodowie XXX i XXX w pozwie przeciwko XXX z siedzibą w W. domagali się ustalenia, że nieistnienia stosunku prawnego pomiędzy stronami wynikającymi z umowy kredytu z dnia XXX r. oraz zasądzenia od pozwanego kwoty 38.349,84 euro i 310 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 kwietnia 2025 r. do dnia zapłaty. Postulowali o zasądzenie kosztów procesu według norm prawem przepisanych. W ocenie powodów umowa była nieważna z uwagi na istniejące w umowie klauzule abuzywne. W skład dochodzonej kwoty wchodzi suma rat kredytu spłacanych w euro i 310 zł opłaty za zaświadczenie.

Pozwany XXX z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu. W ocenie pozwanego umowa była ważna.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 27 sierpnia 2010 r. powodowie złożyli w XXX z siedzibą w W. wniosek kredytowy. Wnioskowali o przyznanie kredytu w kwocie 200.000 zł. Jako walutę, do której kredyt miał być denominowany powodowie wskazali euro. Z kredytu powodowie zamierzali sfinansować zakup lokalu mieszkalnego położonego w XXX przy ulicy XXX W dacie złożenia wniosku kredytowego powodowie świadczyli pracę W XXX w XXX), uzyskując wynagrodzenie w złotych polskich.

Powodowie we wniosku kredytowym oświadczył, że są świadomi ryzyka kursowego związanego z zaciąganiem zobowiązania w walucie, mogącego mieć wpływ na wysokość płaconej przez nich raty kredytu oraz wpływu spreadu walutowego ina wielkość zobowiązania i poziomu obciążenia jego spłatą.

W dniu XXX r. powodowie zawarli z pozwanym umowę kredytu.

W sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie znajdowały postanowienia "Regulaminu kredytowego oraz regulaminu produktowego". Powód potwierdził otrzymanie tego Regulaminu (punkt 8.4 umowy).

Bank udzielił powodom kredytu w kwocie XXX euro. Kredyt był kredytem denominowanym. Powód zobligowany był do spłaty zadłużenia do dnia 4 grudnia 2040 r. (punkty 25, 26-27 umowy).
Z kredytu miał być sfinansowany zakup lokalu mieszkalnego położonego w XXX przy ulicy XXX Cena zakupu nieruchomości wynosiła 505.173,12 zł według wyceny pozwanego. Udział kwoty kredytu w wartości nieruchomości wynosił 40%. Kredyt miał być powodowi wypłacony w transzach, najpóźniej do dnia 25 maja 2011 r. Kwoty poszczególnych transz miały być przekazywane - z uwagi na fakt zakupu lokalu na rynku pierwotnym - bezpośrednio na rachunek bankowy dewelopera (punkty 28-29 w zw. z punktami 40 i 45 umowy).
Powodowie zostali zwolnieni z obowiązku zapłaty prowizji przygotowawczej za udzielenie kredytu (punkt 33 lit. a umowy).
Zgodnie z punktem 2.7.1 "Regulaminu (...)" przez "Tabelę kursów" rozumieć należało obowiązującą w Banku "Tabelę kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych XXX", publikowaną na stronie internetowej banku".
Kursy wymiany walut w "Tabeli kursów" ustalane były przez pozwanego w każdym dniu roboczym w oparciu o średni kurs z rynku walutowego (FOREX) ustalany najpóźniej do godziny 9.30 czasu obowiązującego w Polsce (kurs bazowy). Kurs kupna ustalany był przez pozwanego w oparciu o wzór: 2*kurs bazowy/ (2 + spread walutowy wyrażony w procentach). Spread walutowy wyrażony w procentach jest to stosunek spreadu walutowego (stanowiącego różnicę pomiędzy kursem sprzedaży, a kursem kupna waluty obcej określanych w Tabeli kursów) do kursu kupna. Wartość spreadu walutowego wyrażonego w procentach na dzień zawarcia umowy dla waluty euro wynosiła 7,25% i mogła ulec zmianie w drodze jednostronnego oświadczenia banku na zasadach określonych w punkcie 6.4 umowy. (punkt 6.3 umowy).
Pozwany był uprawniony do zmiany - nie częściej niż raz w miesiącu kalendarzowym - wysokości spreadu walutowego wyrażonego w procentach na podstawie przesłanek określonych w punkcie 4.7 Regulaminu, o wartość wyrażonej w punkach procentowych zmiany określonych w tym postanowieniu podstaw (punkt 6.4 umowy). Przesłankami aktywującymi uprawnienie pozwanego do podjęcia działania określonego w punkcie 6.4 umowy, m.in., pozostawały:
- wzrost inflacji w stopniu ogłaszanym przez GUS, co najmniej o 0,1%;
- zmiana wskaźnika cen dóbr inwestycyjnych publikowanych przez GUS, co najmniej o 0,1%;
- wzrost rzeczywistych kosztów obsługi danej usługi na skutek niezależnych od banku czynników zewnętrznych powodujących wzrost kosztów świadczonej usługi o co najmniej 1%;
- zmiana stóp procentowych kredytów udzielanych bakom przez NBP o co najmniej 0,01%;
- zmiana poziomu rezerw obowiązkowych ustalonych przez NBP lub wysokości ich ewentualnego oprocentowania, co najmniej o 0,01%;
- zmiana stawek oprocentowania lokal na rynku międzybankowym, co najmniej o 0,01%;
- zmiana wysokości obowiązkowych opłat wnoszonych przez banki na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, co najmniej o 0,01%;

- zmiana rentowności instrumentów rynku pieniężnego i kapitałowego, co najmniej o 0,01% (punkt 4.7 Regulaminu).

Wedle punktu 3.2.1.Regulaminu wypłata kredytu w całości albo w danej transzy nastąpi po złożeniu przez kredytobiorcę dyspozycji wypłaty kredytu lub jego transzy w drodze przelewu na rachunek bankowy wskazany w indywidualnych warunkach kredytu, a jeżeli tam go nie określono - na rachunek wskazany przez kredytobiorcę w dyspozycji wypłaty.

Dyspozycja wypłaty powinna być złożona na formularzu kredytodawcy (punkt 3.2.2. umowy).

Powodowie takie dyspozycje, zgodnie z ww. postanowieniem umownym, złożyli w dniach XXX r., 28 stycznia 2011 r. i 11 kwietnia 2011 r.

Kwota kredytu miała być wypłacona kredytobiorcy w złotych lub w walucie obcej, przy czym w wypadku kredytu udzielonego w walucie innej niż złoty, wypłata kredytu miała być zrealizowana po przeliczeniu kwoty kredytu lub kwoty transzy kredytu, w przypadku kwoty kredytu wypłacanej w transzach, na walutę, w której realizowany jest cel kredytu. W takiej sytuacji bank dokonywał przewalutowania według obowiązującego w banku na podstawie "Tabeli kursów" kursu kupna waluty kredytu z dnia wypłaty kredytu lub danej transzy (punkt 3.2.3. Regulaminu).

Jeżeli wypłata kolejnych transz kredytu nie pozwalała na spłatę przez kredytobiorcę zobowiązań potrzebnych do pokrycia całkowitych kosztów związanych z realizacją celu kredytu, kredytobiorca był zobowiązany do pokrycia tych kosztów z własnych środków przed wypłatą ostatniej transzy kredytu oraz przedłożenia bankowi dowodu ich poniesienia (punkt 3.2.6. Regulaminu).

W załączniku nr 1 do umowy kredytu powodowie z pozwanym określili daty planowanej wypłaty oraz wysokość poszczególnych transz. Warunkiem wypłaty kredytu pozostawało potwierdzenie wykonania przez powoda wpłaty środków własnych na rzecz dewelopera realizującego inwestycję, w łącznej kwocie XXX zł.

Jeżeli waluta, w której wypłacana jest waluta kredytu była inna od waluty kredytu i wypłacona kwota kredytu (pomniejszona o prowizję i opłatę za rozpatrzenie wniosku) po przeliczeniu według kursu kupna obowiązującego w banku na podstawie Tabeli kursów z dnia wypłaty byłaby wyższa niż kwota 200.000 zł to nadwyżka kredytu w walucie kredytu nad tę kwotę zostanie zaliczona w dniu wypłaty kredytu na poczet wcześniejszej spłaty kapitału kredytu, bez względu na uzgodnienia okresu odroczonej spłaty kapitału kredytu. Ten sam mechanizm dotyczył kredytu wypłacanego w transzach, z tym, że podstawą do ustalenia kwoty nadwyżki był kurs z dnia efektywnie dokonanej wypłaty każdej z transz kredytu, której wypłata - choćby częściowo - powodowałaby przekroczenie kwoty 200.000 zł. (pkt. 2 e załącznika nr 1)

W przypadku kredytu w walucie obcej, kredytobiorca oświadczył, że jest świadomy dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu w danej walucie (ryzyko kursowe) oraz, że w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, w jakiej został udzielony kredyt, zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty kredytu w walucie kredytu, jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony kredyt ulegnie zmianie. Powodowie oświadczyli, że są świadomi wpływu ryzyka, że zmiana spreadu walutowego będzie miała wpływ na wyrażoną w złotych

wysokość udzielonego kredytu w walucie obcej oraz na wysokość w złotych stanowiącą równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony kredyt (punkty 6.1 i 6.5 umowy).
W punkcie 29 lit. a umowy wskazany został numer rachunku bankowego, na jaki pozwany miał wypłacić poszczególne transze kredytu - był to rachunek bankowy związany z działalnością dewelopera realizującego inwestycję w jakiej powodowie nabyli lokal mieszkalny. Na wymieniony rachunek bankowy pozwany w trzech transzach przelał łącznie kwotę 200.000 zł, stanowiącą równowartość kwoty XXX euro. Nadwyżka kredytu w wysokości 727,92 euro została zaliczona w dniu wypłaty kredytu na poczet wcześniejszej spłat kapitału kredytu.
Zgodnie z punktem 2.3.1. umowy spłata kredytu wraz z oprocentowaniem kredytu i innymi należnościami banku powstałymi w związku z zawarciem umowy kredytu następowała poprzez obciążanie, w dacie wymagalności, rachunku bieżącego kwotą raty i innych należności, a następnie poprzez przelew tych środków na rachunek bieżącej obsługi kredytu. Kredytobiorca mógł dokonywać spłaty rat kredytu w walucie kredytu, z wykorzystaniem rachunku bieżącego prowadzonego w walucie kredytu. Od dnia zawarcia umowy do chwili obecnej powodowie spłacali zobowiązanie wyłącznie w walucie euro.
W okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 28 maja 2025 r. powodowie uregulowali na rzecz pozwanego kwotę łączną 38.349,84 euro tytułem spłaty rat kapitałowo - odsetkowych.
W piśmie z dnia 31 marca 2025 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty. Wezwanie do zapłaty zostało pozwanemu skutecznie doręczone w dniu 4 kwietnia 2025 r.
(dowód: wniosek kredytowy z załącznikami, k. 95-99v.; umowa kredytu z załącznikami, k. 100-120v, dyspozycje wypłaty transz kredytu, k. 121-123.; potwierdzenia dokonanych przez pozwanego przelewów transz kredytu, k. 122-124; zaświadczenie pozwanego, k. 31-37.; wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem doręczenia, k. 17-20; zeznania powodów k. 184v, 215v-216).

Uzasadnienie prawne

Sąd zważył, co następuje:
Powództwo zarówno w zakresie żądania ustalenia, jak też w zakresie zapłaty jako bezzasadne nie zasługiwało na uwzględnienie w żadnym zakresie.
Stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia sprawy, Sąd ustalił na podstawie treści dołączonych do akt dokumentów sporządzonych w toku czynności związanych z zawarciem umowy. Dokumenty te nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności. Sąd dał wiarę zeznaniom powodów w zakresie, w jakim zeznania te korespondowały z resztą dostępnego w sprawie materiału dowodowego - odnośnie okoliczności związanych z samym zawarciem umowy, jak i jej wykonywaniem.
Sąd pominął, na podstawie art. 235^2 § 1 pkt 2 k.p.c., jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków XXX i XXX Świadkowie zawnioskowani przez pozwanego nie brali bezpośredniego udziału w zawarciu z powodami umowy. Zawnioskowani przez pozwanego świadkowie nie mieli zatem wiedzy co do okoliczności zawarcia zindywidualizowanego stosunku prawnego, którego ważność pozostaje przedmiotem oceny w tym postępowaniu. Nie mogli odtworzyć tego, jakie informacje zostały powodom przekazane bezpośrednio przed zawarciem umowy na

płaszczyźnie szeroko pojętego zagadnienia stosowania przez pozwany Bank metodologii obliczania kursu kupna waluty, w oparciu o który następnie miała być wyliczana kwota kredytu postawionego powodom do dyspozycji w walucie PLN.
Nie ma podstaw dla odmówienia wiary relacjom powodów o okolicznościach udzielenia kredytu, to jest wnioskowania o ten kredyt, zawarcia umowy, a następnie jego spożytkowania na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, a w szczególności przedłożenia przez kredytodawcę wzorca umowy, co do którego nie prowadzono indywidualnych uzgodnień w zakresie kwestionowanych postanowień umownych. Strona powodowa podniosła zarzut nieważności umowy kredytu z uwagi na zawarte w niej postanowienia o charakterze niedozwolonym.
Wykładnia językowa i funkcjonalna art. 385^1 kc prowadzi do wniosku, że przesłankami uznania postanowień umownych za niedozwolone (abuzywne) są:
a) umowa została zawarta z konsumentem,
b) kwestionowane postanowienia umowne nie zostały z nim uzgodnione indywidualnie,
c) nie dotyczą one postanowień określających główne świadczenia stron, pod warunkiem jednak, że zostały sformułowane w sposób jednoznaczny,
d) kwestionowane postanowienia umowy kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.
Co do pierwszej przesłanki (zawarcie umowy z konsumentem), to, na etapie prowadzenia rozprawy, nie budziła ona sporu.
Sąd Okręgowy wskazuje, że pozwany nie wykazał, że kwestionowane postanowienia umowne powstały w wyniku indywidualnych uzgodnień. Fakt, że kredytobiorca mógł zdecydować, czy zaciągnąć kredyt w walucie polskiej, czy też kredyt indeksowany do waluty obcej, przeliczany z waluty polskiej na walutę obcą, nie oznacza, iż umowa, którą zawarli powodowie, była indywidualnie negocjowana. W konsekwencji nie zachodziła w niniejszej sprawie przesłanka negatywna wyłączająca badanie abuzywności klauzul umownych w sytuacji, gdy były one indywidualnie negocjowane z konsumentem.
Aby uznać dane postanowienie umowne za abuzywne niezbędne jest także, aby kształtowały one prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.
W judykaturze ukształtowało się jednolite stanowisko, że postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami (art. 385^1 § 1 k.c.), jeżeli kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy, słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby takie postanowienie w drodze negocjacji indywidualnych. Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza natomiast nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków wynikających z umowy na jego niekorzyść, skutkującą niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej oraz jego nierzetelnym traktowaniem. (zob.
uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, OSNC 2020/7-8/64).
Kwestionowane zapisy przedmiotowej umowy odnosiły się w tym etapu uruchomienia kredytu (pkt. 3.2.3 regulaminu) i etapu spłaty kredytu (pkt. 2.3.1. umowy). Postanowienie umowne zawarte w pkt 3.2.3 regulaminu dotyczące uruchomienia kredytu, zdaniem Sądu, nie

narusza dobrych obyczajów i tym bardziej, nie stanowi rażącego naruszenia interesów konsumenta, mimo że odnosi się do tabeli kursów. Taka ocena Sądu wynika, z tego, że zagrożenie dla praw konsumenta polegało w tym zakresie na ustaleniu przez pozwanego w sposób dowolny kursu euro, który ukształtowałby wysokość kredytu wypłaconego powodom. Oceniając zeznania powodów trudno ustalić jaki kurs bank winien zastosować, by nie doszło do naruszenia interesów konsumentów. Znamienne są w tym zakresie zeznania powódki (k. 205v), która wielokrotnie zmieniała zdanie w tym zakresie i w istocie nie wiedziała, który kurs euro byłby właściwy. Zatem należy odwołać się do doświadczenia życiowego, które wskazuje, że powodowie zmierzali do uzyskania kredytu w wysokości wnioskowanej czyli 200.000 zł, a bank, z uwagi na maksymalne dążenie do zysku, był zainteresowany w udzieleniu kredytu w oparciu o maksymalnie wysoki kurs, który doprowadziłby do maksymalnie wysokiego zobowiązania powodów wyrażonego w złotówkach. Trzeba zatem zauważyć, że bank nie miał żadnego interesu w wypłacie kredytu w oparciu o taki kurs euro, który doprowadziłby do wypłaty kredytu poniżej wnioskowanych 200.000 zł. Dlatego też zagrożeniem dla kredytobiorców była wyłącznie wypłata kredytu po maksymalnie wysokim kursie euro. To zagrożenie jednak było eliminowane zapisem zawartym w pkt 2e załącznika nr 1 do umowy. Zapis ten stanowił, że jeżeli waluta, w której wypłacana jest waluta kredytu była inna od waluty kredytu i wypłacona kwota kredytu (pomniejszona o prowizję i opłatę za rozpatrzenie wniosku) po przeliczeniu według kursu kupna obowiązującego w banku na podstawie Tabeli kursów z dnia wypłaty byłaby wyższa niż kwota 200.000 zł to nadwyżka kredytu w walucie kredytu nad tę kwotę zostanie zaliczona w dniu wypłaty kredytu na poczet wcześniejszej spłaty kapitału kredytu, bez względu na uzgodnienia okresu odroczonej spłaty kapitału kredytu. Ten sam mechanizm dotyczył kredytu wypłacanego w transzach, z tym, że podstawą do ustalenia kwoty nadwyżki był kurs z dnia efektywnie dokonanej wypłaty każdej z transz kredytu, której wypłata - choćby częściowo - powodowałaby przekroczenie kwoty 200.000 zł.

Zatem zastosowanie kursu zwiększającego zadłużenie powodów ponad 200.000 zł, było automatycznie korygowane do poziomu właśnie 200.000 zł. Taka sytuacja miała miejsce przy wykonywaniu przedmiotowej umowy.

Zatem postanowienie umowne dotyczące uruchomienia kredytu nie naruszało dobrych obyczajów i tym bardziej, nie stanowiło rażącego naruszenia interesów konsumenta. Na marginesie należy tylko dodać, że ostatecznie powódka zeznała, że istotne było dla niej to, by otrzymała 200.000 zł kredytu i przyznała, że bank udzielił jej kredytu w wysokości 200.000 zł.

Postanowienie umowne zawarte w pkt 2.3.1. umowy dotyczące spłaty kredytu także nie naruszało dobrych obyczajów i nie stanowiło rażącego naruszenia interesów konsumenta. Zapis umowny polegający na spłacie kredytu denominowanego w euro ratami wyrażonymi w euro jest zapisem sprawiedliwym, to jest równie ryzykownym dla banku, jak i dla kredytobiorców. W momencie zawierania umowy, i bank, i kredytobiorcy nie wiedzieli bowiem jak będzie się kształtował kurs euro w przyszłości. Powodowie zeznali, że "jak każda osoba dorosła wiedzieliśmy, że istnieją wahaniu kursów". Zatem wiedzieli w momencie zawarcia umowy, że wartość ekonomiczna rat będzie się zmieniać i będzie się to działo w oparciu o obiektywne rynkowe czynniki. W momencie zawierania umowy nikt nie mógł

bowiem przewidzieć, że wartość ta będzie kształtować się korzystnie dla banku czy też dla kredytobiorców.

Zatem nie są przekonywujące twierdzenia pełnomocnika powodów, że zapis ten obciąża kredytobiorców ryzykiem kursowym "w sposób nieograniczony i nieproporcjonalny do uzyskiwanych korzyści". Wydaje się, że powodowie nie posługiwaliby się takim argumentem, gdyby kurs euro spadł, na przykład poniżej wartości jednego złotego, czego nie można było wykluczyć w momencie zawarcia umowy.

W tym stanie rzeczy stwierdzono, że umowa nie zawierała niedozwolonych postanowień umownych. Żądanie powodów o ustalenie i zapłatę podlegało zatem oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art. 98 § 1, 1^1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., a także w oparciu o § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1935, t.j.). Kosztami tym obciążono w całości powodów. Na zasądzone koszty składało się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego (10.800 zł) z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (34 zł).